

СЛІМАЧКІ, ХАМЯЧКІ ЦІ САБАЧКІ?

ЯК ВЫБРАЦЬ СЯБРА ДЛЯ ДЗІЦЯЦІ І НЕ РАСЧАРАВАЦА

— Тата, хачу сабачку! (Коціка, папугайчыка, чарапашку — патрэбнае падкрэсліць.) Рана ці позна кожны з нас чуе ад дзіцяці гэтыя словы. І адмовіць бывае вельмі складана, і браць на сябе лішні клопат не хочацца. Таму даводзіцца шукаць кампраміс. На сённяшнім пасяджэнні бацькоўскага клуба нашы таты разважаюць над пільгамі і мінусамі ўтрымання розных жывых істот, якія могуць жыць побач з намі.

Каб не стала шчаня вайкарэзам

Валянцін Бойка: — Хатняя жывёла патрэбная, асабліва калі дзіця ў сям'і адно, а другога пакуль не прадбачыцца. Мой малы таксама хоча сабе чатырохнога сябра, але пытанне пакуль завісла: думаем, каго лепей узяць.

Сяргей Куркач: — Вось тут трэба вельмі добра падумаць, і прыслухоўвацца не толькі да дзіцяці, але і да свайго жыццёвага досведу. Некалі мае малыя аж пішчалі — так хацелі сабаку. Жонка ўзяла ў знаёмых маленькае белае шчаня. Першы тыдні яно ціха спала ў скрыначцы, і мы назвалі яго Соня. І ўсе захапляліся: сабачка дробненькі, зусім не брэша, ёсць мала. Хоць асабіста мяне збянтэжылі непарацыянальна вялікія лапкі. І сапраўды: праз паўгода шчаня вырасла ў саракакілаграмавага сабаку — помесь амерыканскага бульдога з кімсьці яшчэ.

У выніку сабака гуляў з усімі, але хадзіць на вуліцу мог толькі са мной. Дванаццацігадовая дачка ўжо не магла даць рады: Соня проста вырвала павадок. А яшчэ па ўсёй хаце была поўсць. І ці не цераз дзень мы пыласосілі кватэру. А самога сабаку раз на тыдзень трэба было мыць, бо інакш ад яго пачынала кепска пахнуць. Карацей, лёгка і проста было, пакуль сабачка быў маленькі. З ім гулялі, цешыліся ўсе. Але як толькі вырасла гэтка аграмадзіна, жыццё ў хаце не стала. Хоць сабака і застаўся мілым ды ласкавым.

В.Б.: — Дзеці часта пераацэньваюць свае сілы. Ім шчыра здаецца, што яны змогуць паўнаўважна даглядаць жывёліну. І таму я не спяшаюся дазваляць сыну завесці некага большага за хамяка. Калі я быў малым, у майго бацькі быў шатландскі сэтэр — вялізны, але міралюбны і дабрадушны сабака. І ўжо тады я бачыў, колькі гэта клопату — трымаць такую жывёліну. А ў вялікім горадзе з яго шчыльнай забудовай сабаку нават выгуляць цяжка. Даводзіцца або далёка ісці, або парушаць правілы і вадзіць яго на газон.

С.К.: — Я свайго сабаку на газон не вадзіў, бо суседзі б не зразумелі гумару. Каб выгуляць Соню, даводзілася ісці на пусты за кі-

ламетр ад дома. Дый нават туды я браў з сабой пакецік і шуфлік, каб прыбраць наступствы прагулі. І займаў шпачыр з сабакам не менш за гадзіну, прычым хадзіць даводзілася ў любое надвор'е. Таму і адправілі Соню да маіх бацькоў, што жывуць

Фота Анастасія КІЕЛІЧУКА

у прыватным доме ў невялікім райцэнтры. Там з гэтым прасцей.

В.Б.: — А яшчэ ёсць суседзі, якія бачаць у вялікім сабаку не мілую істоту, а патэнцыйную небяспеку. І паспрабуйце растлумачыць ім, што ваша жывёла людзямі не харчуецца. Памятаю, бацькаў сэтэр кідаўся да ўсіх стрэчных, каб пагуляць, а народ шугаўся. Таму я лічу, што трымаць у горадзе некага вялікага ўвогуле не варта, калі ты жывеш у звычайнай кватэры. Максимум, на што я згодны, дык гэта на кошку.

С.К.: — З кошкамі таксама ёсць свой клопат. Калі бяраш сабе кацяня, трэба ў належны час адвезці яго да ветэрынара на стэрлізацыю. Бо пасля каты пачынаюць мець тэрыторыю, і «апрацаваную» кватэру ўжо ніколі не праветрыш дарэшткі. Адзіны паратунак — капітальны рамонт.

В.Б.: — Выходзіць, куды ні кінь — усюды клін. Якую жывёлу ні возьмеш — безліч праблем. Але ж дзецім трэба кантактаваць з жывёламі, кагосьці даглядаць. Вось у вёсцы малыя ходзяць карміць курэй, трусаў, свінак. І яны ў абходжанні з жывёламі больш смелыя і гуманныя. А што рабіць гарадскому дзіцяці? Дзе выйсе?

С.К.: — Малым сапраўды трэба кагосьці даглядаць, ім патрэбны сябар. Хай нават маўклівы. Але ёсць жывёлы, з якімі значна прасцей. Некалі мне падарылі двух сухапутных слімачкоў памерам з пацерку. А пасля яны выраслі вялікія: адна толькі ракавіна — з далонь. Але яны спакойна жывуць у акварыуме, які нам дастаўся даводзілася ў любое надвор'е. Таму і адправілі Соню да маіх бацькоў, што жывуць

дачка неяк дужа захацела хамячка. І яна сама вывучыла ўсю даступную літаратуру, сама знайшла ў інтэрнэце, у каго можна купіць жывёлінку. Я толькі купіў на рынку невялічку клетку. У астатнім даглядала яна сама: купляла проса, семачкі, сама перамешвала і рабіла корм. А таксама набывала апілки, мяняла іх. Нават размаўляла з хамяком.

І выйшла так, што не столькі яна выхоўвае хамяка (гэта было б складана),

ноч даводзілася выстаўляць у кухню і зачыняць дзверы, бо спаць не даваў.

С.К.: — Калі хочаш цішыні — то завядзі рыбака. Яны ўвогуле ўвесь час маўчаць, як і мае слімакі. І з акварыума нікуды не дзенуцца.

В.Б.: — Рыбкі калісьці ў мяне былі. Гэта толькі здаецца, што яны не патрабуюць клопату. Насамрэч рыбкам таксама патрэбны разнастайны корм, яны таксама могуць хварэць. А для падтрымання іх жыццядзейнасці, акрамя акварыума, трэба багата розных прылад. Дый сам акварыум трэба перыядычна чысціць, час ад часу мяняць у ім ваду. Таму рыбка — гэта варыянт для тых, хто ўжо прайшоў пэўную «школу» ўтрымання хатніх жывёл. І перш чым іх завесці, добра падумайце: ці сапраўды гэта тое, што вам трэба.

Жыві доўга, хамячок!

С.К.: — Калі выбіраеш хатнюю жывёлу для маленькага дзіцяці, лепей каб гэта была істота з досыць працяглым жыццём. Напрыклад, мае слімакі — гіганцкія ахаціны — жывуць да дзесяці гадоў. А вось хамяк звычайна два-тры. І для маленькага дзіцяці гэта вялікая псіхалагічная траўма, калі ўлюбёнец

ладнакроўныя жывёлы ў гэтым сэнсе неаблігі варыянт. З імі цікава, але да іх не надта прывязваешся эмацыянальна.

С.К.: — Магчыма, гэта таксама варыянт. Але не трэба надта паддавацца модзе і цягнуць дахаты розную экзотыку, пра якую мы нічога толкам і не ведаем: яшчарак, чарапах, змей, трытонаў, жабак. Не стаў бы я эксперыментавач таксама з насякомымі і членістаногімі. Бо ёсць аматары завесці ў сябе мадагаскарскіх тараканаў або павукоў-птушкаедаў. Гэта чыста дарослая забаўка.

«Вада застаялася, пакрылася плёнкай — і слімакі задыхнуліся. І калі малы хацеў набраць у дзядулі новых, я не дазволіў: «Адных ты ўжо замарыў, годзе здэкавацца з жывёл.»

Дарослая забаўкі або дзіцячая бяспека?

В.Б.: — Некаторыя з экзатычных істот балюча кусаюцца і нават могуць аказацца атрутнымі. Увогуле бяспека — гэта першае, пра што мусяць падумаць бацькі, калі выбіраюць хатнюю жывёлу.

С.К.: — Небяспечным можа быць не толькі экзатычны тарантул, але і звычайны сабака. Свайго мы адправілі да маіх бацькоў адразу пасля таго, як у нас нарадзілася трэцяе дзіця. Бо якім бы дабрадушным ні быў той сабачка, але гэта звер. А немаўля можа ненаўмысна яго раззлаваць. Таму жывёлу трэба выбіраць не сэрцам, а розумам.

В.Б.: — Цікава, а чым вы выбіралі сваіх слімакоў? Мне здаецца, што ўсё-ткі сэрцам. Самі неяк расказвалі, што уначы правяраеце, як яны маюцца, ці хапае ім харчу. Напэўна, размаўляеце з імі. Цікава, можа, яны вам нават нешта адказваюць? Нездарма кажучы, што мы любім тых жывёл, якія чымсьці нагадваюць нас саміх. А што ў вас агульнага са слімакамі?

С.К.: — Гэта табе збоку лепей відаць, што ў нас агульнага. А я іх проста люблю. Калі я іх мыю пад кранам, яны ад асалоды аж папіскаваюць. І мой голас пазнаюць, калі да іх звяртаюся. Гэта табе здаецца, што яны неразумныя. Проста яны умеюць маўчаць. (Не тое, што мая жонка)

Сяргей КУРКАЧ.
kurkach@vziazda.by
Валянцін БОЙКА.